

ผลงานลำดับที่ 2

บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์
ในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

โดย

นางสุวรรีย์ ใจหาญ

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์
ตำแหน่งเลขที่ 9
สำนักผู้เชี่ยวชาญ
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ ในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

โดย นางสาวริย์ ใจหาญ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสังคมสงเคราะห์

การศึกษาเรื่อง บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ ในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ในการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และวิเคราะห์และเสนอแนะบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. นักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทในการช่วยเหลือและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในทุกขั้นตอนของการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ตั้งแต่ขั้นตอนการรับแจ้งเหตุ จนกระทั่งการส่งกลับคืนสู่สังคม บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์จะแตกต่างกันไปตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังต่อไปนี้

1.1 การรับแจ้งเหตุ นักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเป็นผู้สำรวจปัญหา ผู้อธิบายชี้แจงสิทธิ และผู้บันทึกข้อมูลส่งต่อความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 การช่วยเหลือผู้เสียหายจากสภาพการณ์ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ นักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทในการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายร่วมกับทีมสหวิชาชีพ โดยนำตัวผู้เสียหายออกจากสถานที่ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ เพื่อส่งต่อไปรับการคุ้มครอง

1.3 การคัดแยกผู้เสียหาย ซึ่งเป็นขั้นตอนหลังจากช่วยเหลือจากสถานที่ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ นักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทในการช่วยคัดแยกผู้เสียหาย โดยการบันทึกความเห็นข้อสังเกตให้พนักงานสอบสวนเพื่อประกอบการวินิจฉัยว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

1.4 การคุ้มครองสวัสดิภาพในสถานคุ้มครอง นักสังคมสงเคราะห์มีบทบาททั้งในสถานคุ้มครอง และนอกสถานคุ้มครอง โดยในสถานคุ้มครองบทบาทที่สำคัญ คือ การแจ้งสิทธิที่พึงได้รับการช่วยเหลือ การรักษาความลับของข้อมูล การพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามหลักการสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรม สำหรับบทบาทนอกสถานคุ้มครองเป็นบทบาทของผู้ประสานงานกับครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย

1.5 การช่วยเหลือด้านกฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.6 การส่งกลับภูมิลำเนา ซึ่งต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน นักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจัดให้มีการส่งกลับอย่างปลอดภัย และมีหน่วยงานรองรับการช่วยเหลือผู้เสียหาย ในภูมิลำเนาเพื่อป้องกันมิให้ผู้เสียหายกลับเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์อีก

2. บทบาทนักสังคมสงเคราะห์ในฐานะผู้พิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เป็นการเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่มุ่งแก้ไขเป็นบทบาทในการพัฒนา โดยเน้นการเสริมพลังให้ผู้เสียหายที่ได้รับความบอบช้ำทางร่างกาย – จิตใจ จากการถูกแสวงประโยชน์ สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมต่อไปได้อย่างมีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าบทบาทที่ท้าทายของนักสังคมสงเคราะห์ คือ บทบาทการทำงานในเชิงบูรณาการเพื่อการจัดสรรทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการช่วยเหลือผู้เสียหาย ซึ่งในระดับปฏิบัติ นักสังคมสงเคราะห์ควรมีบทบาทในการแจ้งสิทธิตามกฎหมาย และช่วยเหลือให้ผู้เสียหายเข้าถึงสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด การสนับสนุนคดี และจัดบริการช่วยเหลือผู้เสียหายตามหลักมนุษยธรรม ในระดับนโยบาย นักสังคมสงเคราะห์สงเคราะห์ควรมีบทบาทในการให้ข้อมูลหรือตีแผ่ความจริงกับสังคม เพื่อให้สังคมมีความตระหนักในปัญหา และเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
